

Kõrgem Kunstikool Pallas

Meediadisaini osakond

Visuaalse identiteedi loomine Rõuge vallale

Lõputöö

Helen Cornelia Kuklane

Juhendajad: Marko Kekišev,

Mart Anderson

Tartu 2024

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6

1. RÕUGE VALLA SÜMBOOLIKA 1994–2023	8

1.1. Rõuge vald enne haldusreformi	8

1.1.1. Mõniste.....	8

1.1.2. Varstu	9

1.1.3. Rõuge	10

1.1.4. Haanja	10

1.1.5. Misso	11

1.2. Rõuge valla sümboolika ja visuaalne identiteet praegu	12

1.2.1 Rõuge valla sümboolika.....	12

1.2.2 Rõuge valla visuaal	13

2. RÕUGE VALLA VISUAALSE IDENTITEEDI LOOMINE

	14

2.1. Eeltöö	14

2.1.1. Näited samast valdkonnast.....	14

2.1.2 Hetkel esinevad puudused.....	16

2.2. Kujundusprotsess	16

2.2.1 Võtmesõnad.....	17

2.2.2. Logo	17

2.2.3. Illustreerivad kohanimede märgid ja ikoonid	19

2.2.4. Sümboolika	20

2.2.5. Värvid.....	21

2.2.6. Kirjastiilid	22

2.2.7. Taustagraafika	22

2.2.9. Kujundusnäited	23

2.2.10. Stiiljuhised	23

2.3. Disainitud põhjade loomine	24
2.3.1 Sotsiaalmeedia postituste põhjad	24
2.3.2 Presentatsiooni põhjad	25
2.3.3 Kirjaplangi põhi	26
KOKKUVÕTE	28
SUMMARY	30
KASUTATUD KIRJANDUS	32
LISAD	34
Lisa 1. Rõuge valla logo	34
Lisa 2. Rõuge valla logo mustvalgelt	35
Lisa 3. Rõuge valla logo kaitstud ala	36
Lisa 4. Rõuge valla logo lisaala	37
Lisa 5. Illustreerivad kohanimede märgid ja ikoonid	38
Lisa 6. Rõuge valla uuendatud vapp	39
Lisa 7. Rõuge valla uuendatud lipp	40
Lisa 8. Rõuge valla vapp koos valla nimega	41
Lisa 9. Rõuge valla vapi kaitstud ala.....	42
Lisa 10. Rõuge valla ühevärviline vapp	43
Lisa 11. Rõuge valla kontuuritud vapp.....	44
Lisa 12. Rõuge valla värvipalett	45
Lisa 13. Rõuge valla kirjastiilid	46
Lisa 14. Rõuge tausta graafika	47

Lisa 15. Sotsiaalmeedia postituste näited.....	48
Lisa 16. Kujunduste näited erinevatel formaatidel	50
Lisa 17. Plakati näited	51
Lisa 18. Meenete näited	52
Lisa 19. Riideesemete näited	54
Lisa 20. Presentatsiooni näide.....	55

Joonised

Joonis 1. Endise Mõniste valla sümboolika (kotus, 2024)	8
Joonis 2. Wulfi suguvõsa aadlivapp (vesture, 2019)	9
Joonis 3. Endise Varstu valla sümboolika (Varstu vald, 2023).....	9
Joonis 4. Endise Rõuge valla sümboolika (Riigiteataja, 2010)	10
Joonis 5. Endise Haanja valla sümboolika (Riigiteataja, 2010)	11
Joonis 6. Endise Misso valla sümboolika (Riigiteataja, 2013).....	12
Joonis 7. Rõuge valla sümboolika (Rõuge Vald, n.d.) (Rõuge Vallavalitsus, 2024)	13
Joonis 8. Kogumik Rõuge valla postitustest sotsiaalmeedias (Rõuge vald, 2024).....	13
Joonis 9. Kogu kuvatõmmiseid Lääne-Nigula valla stiiliraamatust (Lääne-Nigula valla stiiliraamat, 2022).....	15
Joonis 10. Kuvatõmmiseid Tartu linna stiiliraamatust (Tartu visuaalse identiteedi juhise, 2022).....	15
Joonis 11. Rõuge valla logo kavandid (autori koostatud)	18
Joonis 12. Rõuge valla ikoon (autori koostatud)	18
Joonis 13. Illustreerivad märgid koos ikoonidega (autori koostatud)	20
Joonis 14. Kujundus elemendid Canva platvormil (autori koostatud)	25
Joonis 15. Kujundatud põhjad Canva platvormil (autori koostatud).....	25
Joonis 16. PowerPoint rakenduse juhtslaidide vaade (autori koostatud).....	26
Joonis 17. Kirjaplangi põhi (autori koostatud)	27

SISSEJUHATUS

Rõuge vald asub Võru maakonnas, Lõuna-Eestis. Rõuge on tuntud oma ilusa ja puhta looduse poolest. Vallas asuvad mitmed tuntud vaatamisväärsused, näiteks Suur Munamägi Haanja kõrgustikul ja Eesti kõige sügavam järv Suurjärv. Käesolevas lõputöös tegelen Rõuge valla sümboolika uurimisega ja valla uue visuaalse identiteedi loomisega.

Lõputöö praktilises osas loon Rõuge vallale visuaalse identiteedi, mis töötab nii digi- kui ka füüsilises keskkonnas. Loon stiiliraamatu koos täpsete juhistega ja toon välja ka erinevad kasutusvõimalused, mis selgitab kogu kujundust ja selle kasutusreegleid. Lisaks kujundan valmis põhjad, mida saab lihtsalt kasutada ja mille põhjal uusi kujundusi luua. Stiiliraamatut kokku pannes olen teadlik, et stiiliraamatut ei kasuta lõpuks disainer, vaid vallatöötajad, kellel pole disainialast haridust ega kõiki teadmisi kujundusprogrammidest. Kirjaliku osa esimeses pooles uurin endiste valdade sümboolikat, toon välja iga asula omapärad ja asjaolud, mis teevad Rõuge eriliseks. Teises osas kirjutan lahti kogu praktilise poole, kus on seletatud disainiprotsessi ja põhjendatud tehtud valikud.

Töö teema valisin tänu osalemisele Rõuge valla kultuuri- ja külaelukomisjonis. Komisjonis olles sain teada probleemidest, mis on valla töös esile tulnud just turunduses ja kultuuritegevustes, peale selle ka endiste valdade vahel. Pärast Eestis toimunud haldusreformi on mitmed uued vallad tellinud endale visuaalse identiteedi, kuna tänapäeva digimaailmas lihtsalt vapiga enam hakkama ei saa. Nii tekkis ka minul idee, et Rõuge vallal võiks olla oma visuaalne identiteet, mis aitaks lahendada tekkinud probleeme ja lahkhelisid. Rõuge valla tegemised kaovad veebimaailmas muu müra sisse ära. Vald, mis tegelikult on täis ilusaid kohti ja põnevaid üritusi saaks jõuda oma tegemistega palju kaugemale kui praegu. Visuaalne identiteet aitaks ka luua ühisosa endiste valdade vahel, kuna pärast valdade liitmist on kadunud ühtsus.

Käesoleva lõputöö peamine eesmärk on luua visuaalne identiteet, mis aitab ühendada Rõuge valda, toob välja valla eripärad ja sellega koos tõstab valla ka turunduslikes tegevustes esile. Peale selle on tähtis, et visuaalne identiteet jääks püsima ning seeläbi oleks võimalik lihtsalt ja mugavalt stiiliraamatut järgides luua uusi kujundusi mitte muutes disainiprotsessi keerukamaks. Eesmärgi edukaks täitmiseks tutvun valla tööga, et aru saada, kuidas on kujunduslikud tööd hetkel lahendatud. Eeltööna analüüsin Eesti asukohtadele juba loodud stiiliraamatuid, et täpsemalt välja tuua punktid, mis on vajalikud valla stiiliraamatus.

Täna juhendajaid Marko Kekiševi ja Mart Andersoni abistavate ja edasiviivate soovitude ja märkamiste eest. Olen tänulik ka Rõuge vallale, kes võttis lõputöö tegemise idee kiirelt vastu ja abistas mind tööprotsessi ajal aktiivselt. Täna Meediadisaini osakonna juhatajat Jaanus Eensalu, kes alati vastas kiiretele küsimustele ja oskas soovitada soovitada lahendusi. Täna ka kursuse kaaslaseid, kes andsid alati häid nõuandeid ja värsket pilku.

1. RÕUGE VALLA SÜMBOOLIKA 1994–2023

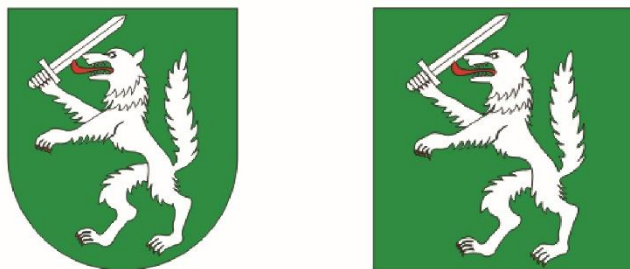
1.1. Rõuge vald enne haldusreformi

Rõuge vallas oli enne 2017. aastal läbiviidud haldusreformi viis eraldiseisvat valda, need olid Mõniste, Varstu, Rõuge, Haanja ja Misso vald. Visuaalmaterjalidest oli valdadel ainult sümboolika – vapp ja lipp. Lipp oli alati ka visuaalselt sarnane vapiga. Valla vapi kujundust kasutati eelkõige volikogu või valla tegemistes, teisi kindlaid kujunduselemente polnud.

1.1.1. Mõniste

Mõniste on endiste valdade kõige läänepoolsem asula. Mõniste on tuntud ka kui jõgedemaa, kuna asulast voolab läbi Mustjõgi koos oma mitmete lisajõgedega (Toomik, 1997). Kohalikus kõnepruugis kutsutakse Mõnistet ka Mehkamaaks (Saare, 2013). Mõnistes asub tuntud metsavenna turismitalu, Eesti riigi kõige lõunapoolsem tipp ja Mõniste mõis.

Enne haldusreformi oli Mõnistel oma vapp ja lipp, mis kinnitati aastal 1997. Valla lipp oli ruudukujuline ja visuaalselt samasugune valla vapiga. Vapil oli rohelisel taustal valge hunt, kes seisab kahel tagumisel käpal. Hundil oli ühes käes mõök ja suust väljas punane keel (Joonis 1). Hunt vapil sümboliseerib metsavendaid, kes pärast II maailmasõda näitasid välja suurt vastupanu Nõukogude Liidule. Roheline taust, mida on kasutatud nii vapi kui ka lipu taustana, sümboliseerib endise valla loodust ja metsi (Saare, 2013). Peale selle räägivad ka kohalikud, et kunagise vapi sümboolika algne idee tuli hoopiski aadlikelt, kes kunagi elasid Mõniste mõisas (Mõniste Talurahvamuseum, n.d.). Aadlisuguvõsal Wulf oli oma aadlivapp, millel oli kujutatud sarnaselt Mõniste varasema vapiga hunti, kelle käes oli valge mõök (Joonis 2). Aadlivapp oli muidugi veel ka lisakaunistustega ja teistsuguse värvilahendusega.

Joonis 1. Endise Mõniste valla sümboolika (kotus, 2024)

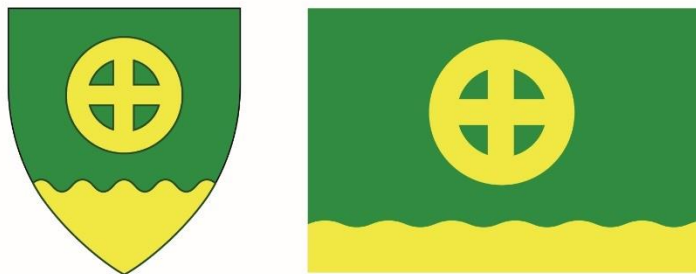

Joonis 2. Wulfi suguvõsa aadlivapp (vesture, 2019)

1.1.2. Varstu

Varstu on läänest idapoole järgmine asula, mis asub Mõniste ja Rõuge vahel. Varstut on kutsutud ka kui metsade Võrumaa. Lai metsavöönd läbib asulat ida poolt. Varstus asub ka tuntud Paganamaa maastikukaitseala (Toomik, 1997).

Kunagisel Varstu vallal oli oma vapp ja lipp, mis olid kujunduselt samasugused. Valla sümboolika kinnitati 2002. aastal. Vapil ja lipul on kujutatud kollane ratasrist ja selle all lainetav jalus (Joonis 3). Ratasrist sümboliseerib vallas asuvaid tarandkalmeid, mis on pärit 2.–6. sajandist. Peale selle peaks ratasrist viitama ka Varstus asuvale Vana-Roosa kirikule. Kollane lainetav jalus viitab aga hoopis Paganamaale. Paganamaa maastikukaitsealal on mitmed sulglohud, mis on arvatavasti sinna tekkinud hilisjäajal. Rahvauskumustes on need aga Vanapagana jalajäljed, mis on seal ühtse jalasammustrina, sellepärast on ka vapil ja lipul lainetav jalus (Saare, 2013).

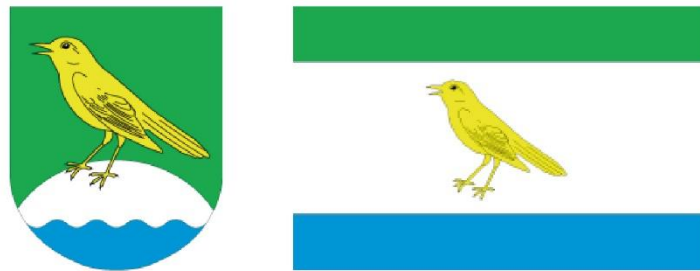

Joonis 3. Endise Varstu valla sümboolika (Varstu vald, 2023)

1.1.3. Rõuge

Rõuge on endiste valdade keskel, Varstu ja Haanja vahel. Rõuge on tuntud kui seitsme järve maa, kuna Rõuge ürgorus on seitse suurt järve, üks neist on Suurjärv, Eesti kõige sügavam järv. Rõuge on tuntud oma kauni Ööbikuoru poolest, kus lõikuvad järsuveerulised orud koos ojade ja paljanditega (Toomik, 1997).

Endisel Rõuge vallal oli oma vapp ja lipp, mis kinnitati 1999. aastal. Vapp ja lipp olid sarnased, aga kujunduselt veidi erinevad. Vapil oli roheline taust ning sinine lainejalus, mille kohal oli ka valge küngas. Vapi keskel künkal oli kollane ööbik (Joonis 4). Ööbik viitab Rõuge sügavale Ööbikuorule. Valge küngas sümboliseerib künklikku maastikku ja liivakivipaljandeid. Sinine lainetav jalus viitab Ööbikuoru paisjärvele ja teistele piirkonna järvedele. Endise valla lipul on kasutatud samasuguseid värve. Lipu alumisel äärel on sinine sirge joon ja ülemisel äärel roheline. Valgel keskmisel osal on vapilt pärit kollane ööbik (Saare, 2013).

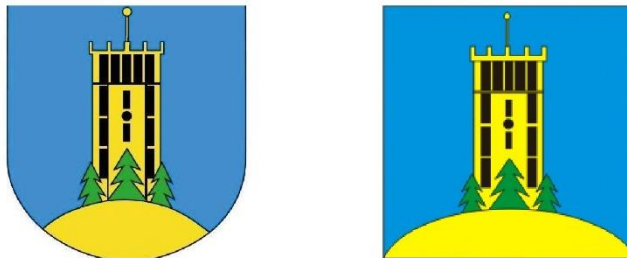
Joonis 4. Endise Rõuge valla sümbolika (Riigiteataja, 2010)

1.1.4. Haanja

Endine Haanja vald asub Rõugest ida pool. Haanja on tuntud Suure Munamäe poolest, mis on Eesti ja ka kogu Baltikumi kõige kõrgem tipp. Muidugi lasuvad kogu Haanja maastikul peamiselt suurkupid ja käänulised orud (Toomik, 1997).

Endise Haanja valla sümbol on Suur Munamägi. Ka endisel valla vapil ja lipul, mille kujundus oli samasugune, oli see peamine sümbol. Vapil olev kollane torn sümboliseerib valla territooriumil paiknevat kauni loodusega Haanja kõrgustikku ning selle keskosas asuvat Eesti ja Baltimaade kõrgeimat mäge Suurt Munamäge koos vaatetorniga (Joonis 5). Rohelised kuused viitavad ümbruskonna vaheldusrikkale loodusele, peale selle tähistavad need ka endise valla kolme suurimat Haanja, Ruusmäe ning Luutsniku küla. Vapi sinine

taust on laenatud Võrumaa vapilt ning tähistab taevast ja sealseid järvi. Haanja valla lipp oli kujunduselt samasugune kui vapp, kuid ruudukujuline (Saare, 2013).

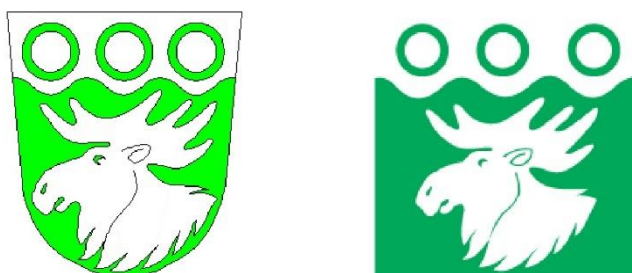

Joonis 5. Endise Haanja valla sümboolika (Riigiteataja, 2010)

1.1.5. Misso

Misso on praeguse Rõuge valla kõige idapoolsem asula ja Eesti kõige kagupoolsem tipp. Misso on Eesti nurgakivi, kuna seal asub Eesti riigi esimene piiripost (Delfi, 2015). Misso on väga vaheldusrikka loodusega, seal on sood, rabad ja mitmed järved (Toomik, 1997).

Misso vallal oli oma vapp ja lipp, mis nägid välja samasugused, erinevus oli ainult kujus. Valla sümboolika kinnitati aastal 1994. Valla sümboolika peamine sümbol on põder, kelle kohal on kolm rohelist rõngast ja roheline lainelõikega taust (Joonis 6). Kolm rohelist rõngast viitavad Võrumaale, kuid sümboliseerivad ka kolme suuremat asulat endises Misso vallas (Saare, 2013). Peale selle on seostatud ka kolme rõngast kolme võimuga Missos – kohalik omavalitsus, vallas tegutsevad ettevõtted ja rahva loodud kodanikeühendused (Kolme Kandi Klubi MTÜ, 2013). Põdrapea ja lainetav taust tuleneb Pullijärve muistendist. Järv sai oma nime põdrapulli järgi, kes oli huntide eest järvejääle põgenenud ja seal huntide saagiks langenud (Pullijärve puhkeküla, n.d.). Samas on välja toodud ka, et põder tähistab valla jahialasid ning lainetav vapi päis järvi ja maastikku. Misso rahvas ise tõlgendab põdrapead lainetavas metsas kui ennustust rahva alles jäämisest pidevalt muutuvmas maailmas (Kolme Kandi Klubi MTÜ, 2013). Endise valla vapi autor on Priit Herodes (Saare, 2013).

Joonis 6. Endise Misso valla sümboolika (Riigiteataja, 2013)

1.2. Rõuge valla sümboolika ja visuaalne identiteet praegu

1.2.1 Rõuge valla sümboolika

Pärast haldusreformi toimus konkurss, millega otsiti värsketele vallale uut sümboolikat. 2017. aasta septembrist kuni 1. oktoobrini toimusid Rõuge valla sümbolite hääletamised (Rõuge vald, 2017). Konkursi võitjaks osutus Raul Vinni tehtud valla vapp ja lipp. Autori tehtud kujunduse pealkiri oli „Vesi ja Maa“ (Saarte Hääl, 2017).

Valla vapp on kujunduslikult jaotatud kolmeks. Sinine jalus sümboliseerib valla rohkeid järvi ja jõgesid. Roheline maastik sümboliseerib vallale omast kuppelmaastiku ja rohelist. Kolm kuuske viitavad valla metsarohkusele. Valge taust sümboliseerib valla puhast ja puutumata keskkonda (Rõuge Vald, kuupäev puudub) (Joonis 7). Esialgne kavand, mille Raul Vinni esitas, sai ka mõned muudatusettepanekud – vapil olevad kolm kuuske toodi rohkem laiali ja tehti mõõtmetelt suuremaks. Endiste valdade esindajatele valmistas pahameelt kuuskede arv, algne idee oli, et kuuski võiks olla viis, mis vihjaks varasemale viiele vallale, kuid need soovid ei teostunud, kuna enamusele see kujunduslahendus ei meeldinud. Valla lipp, mis varasemalt oli ruudukujuline ja sama kujundusega, mis vapp sai 2024. aasta märtsis volikogu kinnitava otsuse. Valla lipp on nüüd ristküliku kujuga, selle alumises ääres on roheline ja ülemises sinine riba.

Joonis 7. Rõuge valla sümboolika (Rõuge Vald, n.d.) (Rõuge Vallavalitsus, 2024)

1.2.2 Rõuge valla visuaal

Peale haldusreformi tekkinud Rõuge muutus aktiivsemaks ka sotsiaalmeedias, täpsemalt Facebookis. Rõugel ei ole muud disainijuhendit kui ainult olemasolevad vapp ja lipp. Seetõttu pole ka Rõugel kui tervikul ühtset visuaalset identiteeti. See tuleb eriti hästi välja sotsiaalmeedias. „Hetkel kasutame iga kuulutuse või postituse juures uut Canva valmispõhja ja sellel põhjusel pole mingit ühtset stiili,“ selgitas Rõuge valla töötaja. Ühtne stiil on mõnel kindlal postitustel, näiteks nädalainfol ja töökuulutustel. Vaatasin üle valla Facebooki lehe ja võtsin seal mõned näidised (Joonis 8). Näited on töökuulutusest, üritusest, teadaandest eri formaatides. Kõik sotsiaalmeedia kujundused kajastuvad ka Rõuge valla veebilehel. Selle tõttu on kogu leht väga kirju ja kohati on sellelt raske infot hoomata.

Joonis 8. Kogumik Rõuge valla postitustest sotsiaalmeedias (Rõuge vald, 2024)

2. RÕUGE VALLA VISUAALSE IDENTITEEDI LOOMINE

2.1. Eeltöö

Visuaalse identiteedi loomise üks tähtsamaid samme on eeltöö. Vallale visuaalse identiteedi loomine on mõnel moel teistsugune kui ettevõttele. Eeltöö aitas luua täpsema suuna ja struktuuri, mida mööda minna. Selleks otsisin välja Eesti vallad, kellele on tehtud stiiliraamat, mis on spetsiifiline ja täpselt läbimõeldud. Rõuge vallal on mitmeid nõrgemaid külgi, olgu see siis endiste valdade lahkkelid või terviklikkuse kaotanud identiteet. Tean, et kõike ei ole võimalik ühtse visuaalse identiteediga lahendada, aga kindlasti aitab eeltöö välja tuua puudused ja probleemid, mida saan arvesse võtta ning neile lahenduse leida.

2.1.1. Näited samast valdkonnast

Vallale visuaalse identiteedi loomise juures tekitas kõige rohkem küsimusi vapp, selle kasutusala ja küsimus, kas on vajalik vapi kõrvale luua ka logo. Peale selle on stiiliraamatut luues vajalik läbi mõelda ka visuaalkeel, mis on vapi või logo ümber, ehki siis postitused, plakatid, presentatsioonid jpm. Vallal ei ole oma disainerit – kujundused ei saa olla üleliia keerukad. Kujundused peavad olema lihtsasti jälgendatavad ja muudetavad, kui näiteks tekst peaks olema pikem või lühem. Endale selgema pildi loomise käigus analüüsisin kahte stiiliraamatut, mis on lähiminevikus tehtud Eesti vallale ja linnale.

Esimene stiiliraamat, millega tutvusin, oli Lääne-Nigula vallale loodud stiiliraamat. Lääne-Nigula vallale tegi stiiliraamatu disainer Märt Mägi aastal 2022. Stiiliraamatu juures meeldis mulle lahendus, kus logo sai kasutada koos vapiga ja eraldiseisvalt. Peale selle oli olemas alternatiivne logo, milles oli tekst toodud kahele reale. Stiiliraamatus oli huvitav lahendus ikoonid, mis moodustusid peamised kujunduslikud elemendid. Ikoonid olid inspireeritud valla väärtustest (Lääne-Nigula valla stiiliraamat, 2022). Vaatasin üle ka erinevad kujunduste näidised ja kuidas on neid sotsiaalmeedias kasutatud. Disainer on loonud pigem minimalistlikud kujundused, mis sobivad stiiliga ja kindlasti kergendavad valla töötajate tööd (Joonis 9). Sotsiaalmeedias on ühtse stiiliga püsinud töökuulutused, aga suuremas osas ei ole ühtne stiil kujundustel püsima jäänud. Näiteks valla korraldatud sündmuste postitused on logo ja ühtse stiiliga. Peale selle on teavituste postituste stiil muutunud ja stiiliraamatus olnud näidet ei kasutata. Selline lähenemine võib olla töötajate kindel otsus, aga turunduslikult pole see kõige kasulik

Joonis 9. Kogu kuvatõmmiseid Lääne-Nigula valla stiiliraamatust (Lääne-Nigula valla stiiliraamat, 2022)

2022. aasta alguses avati Tartu linnas konkurs, mille käigus otsiti agentuuri või disainerit, kes looks Tartule visuaalse identiteedi. Konkursi võitis disainibüroo AKU (Tartu Linnavalitsus, 2022). Valminud linna stiiliraamatus meeldis mulle, kuidas oli täpselt välja toodud, kus kasutada logo, vappi ja lippu. Otsus oli väga selge, logo kasutusala oli määratud pigem turunduslikes situatsioonides, kuhu tegelikult linna vapp ei sobigi. Vapp on linnavalitsusega seotud dokumentidel, aukirjadel ja meenetel (Tartu visuaalse identiteedi juhis, 2022). Tartu linna stiil on püsinud tänapäevilis ühtsena (Joonis 10). Stiililiselt on kujunduslahendused pigem keerukamad koos erinevate illustratsioonide ja kirjatüüpidega. Sotsiaalmeedias pole väga palju stiiliraamatus loodud kujundusi kasutatud. Pigem on postitatud pildid ning kujundus on ühtlaselt püsima jäänud Facebooki ürituste bannerite kujundustes.

Joonis 10. Kuvatõmmiseid Tartu linna stiiliraamatust (Tartu visuaalse identiteedi juhis, 2022)

Lääne-Nigula valla ja Tartu linna stiiliraamatud olid väga erinevalt ülesehitatud. Lääne-Nigula valla stiiliraamatust ja kasutusjuhustest sain aru, et tähtis on läbi mõelda sotsiaalmeedia erinevad põhjad, olgu see töökuulutus, ürituse kaanefoto, teadanne või siis igapäevast infot andev postitus. See aitab hoida alati ja igas olukorras stiili ühtsena. Tartu linna visuaalsest identiteedist õppisin, et logo olemasolul on tähtis eraldi välja tuua millal

kasutada logo ja millal vappi. Logo ja ülejäänud stiiljuhised toimivad väga hästi turundusmaterjalidel ja -üritustel ning vapp linna esindusmaterjalidel ja -olukordades.

2.1.2 Hetkel esinevad puudused

2017. aastal tõi haldusreform kaasa uusi väljakutseid, sealhulgas ühtse sümboolika ja identiteedi leidmise vajaduse nii igapäevases kui ka virtuaalses keskkonnas. Eriti aktuaalseks on teema muutunud digiajastul, kus suhtlus ja turundus toimuvad suuresti veebis ja sotsiaalmeedias.

Üks peamisi probleeme Rõuge valla veebiplatvormidel ja sotsiaalmeediakontol on vaatepilt, mis ei näe välja professionaalne ega iseloomusta mitte kuidagi Rõuge mitmekesisist loodust, kultuuri ega väärtusi. Peamiselt on kasutatud erinevaid Canva disainiplatvormil loodud põhjasid, mis on stiililt kõik erinevad – seetõttu puudub visuaalkeele terviklik ühtsus. Rõuge tegevus veebikeskkonnas kaob muu sotsiaalmeedia müra sisse ega tekita külastajale või sihtrühmale meeldejäätavat ega tõsiseltvõetavat esmamuljet.

Terviklik visuaalne identiteet pakub Rõuge vallale mitmeid olulisi eeliseid, mis aitavad kaasa valla edule ja arengule. Ühtne visuaalne keel aitab luua tugeva brändi, mis on kergesti äratuntav ja meeldejäätav nii elanikele kui ka turistidele. See annab edasi usaldusväärse ja kompetentse brändi kuvandi, mis suurendab professionaalsust ja tõstab turismiattraktiivsust. Samuti lihtsustab terviklik visuaalne identiteet turunduse korraldamist, pakkudes valla töötajale ühtset raamistikku järjepidevate ja efektiivsete materjalide loomiseks.

2.2. Kujundusprotsess

Töö protsess algas, kui läksin Rõuge vallamajja ja kohtusin seal vallavanemaga, kommunikatsiooni spetsialistiga ja arendusnõunikuga. Peamiselt oli külastuse eesmärk seletada, mis on minu eesmärk ja mida mina näen, et Rõugel võiks olla. Seletasin, mis asi on stiiliraamat, miks on see kasulik ja kuidas seda kasutada. Kuulasin ka muidugi Rõuge valla töötajate soove ja probleeme. Peamine soov oli, et oleks olemas igal endisel vallal oma märk või ikoon, aga samas ka ühtne logo, mille alla kõik märgid või ikoonid sobituvad. Väga tähtis oli ka, et protsessi lõpuks saaks töötajad sotsiaalmeedia postituste ja kuulutuste põhjad. See kindlustaks ühtsuse ja kiirema ning mugavama sisuloome.

2.2.1 Võtmesõnad

Enne kujunduste ja visandite loomist panin paika võtmesõnad ja elemendid, mis kindlasti lõppkujunduses esineksid või siis mingil moel välja tuleks. Võtmesõnade läbimõtlemine struktureerib kujundusprotsessi, kuna iga tegevus on läbimõeldud ja põhjusega.

Alustuseks tutvusin Rõuge valla väärtustega. Väärtused on: avatud, kaasav ja läbipaistev valitsemine; professionaalsus ja kvaliteet otsustes ning tegevustes; nutikate ja säästvate lahenduste rakendamine; looduskeskkonna, pärandi ja piirkondade paigaidentiteedi hoidmine ning väärtustamine; kogukondade võimestamine, kogukondade ja seeläbi valla kui terviku säilenõtkus; maalähedase eluviisi väärtustamine ja toetamine (Rõuge vald, 2022). Väärtuste seast tõin esile märksõnad: professionaalsus; looduskeskkonna ja pärandi hoidmine ning kogukondade võimestamine. Peale selle teadsin visuaalkeele loomisel, et kujundus võiks mingil moel olla ürgne, et paistaks välja Rõuge loodus ja kultuur.

2.2.2. Logo

Kujundust alustasin logo loomisest. Logo loomisel teadsin, et stiil võiks olla pigem ürgne, aga moodne ja professionaalne ning kindlasti hõlmata looduskeskkonna ja kogukondade detaile.

Logo loomine algas visandite tegemisest (Joonis 11). Kohe esimeste kavandite juures tekkis mul idee luua logo, mis on tugevalt seotud maastikuga. Idee tuli sellest, et Rõuge vallas on kõige sügavam järv ja kõige kõrgem kõrgustik ning muidugi seal vahel lainetav kuppelmaastik koos sügavate orgudega. Seepärast liikusin edasi ideega, kus tekst on kirjutatud vertikaalselt, kuna see andis paremini edasi ideed horisondist ja maastiku eripäradest. Idee oli küll tore, kuid see ei olnud loetav. Näitasin kavandit mitmetele lähedastele ja tuttavatele ning tihtipeale nägin, kuidas inimesed pöörasid pea paremale ja arvasid, et tekst on mingis omapärases fondis, külili keeratud ja ei lugenud väga lihtsalt välja sõna „Rõuge“. Teadsin, et sellist logo, mida on nii keeruline välja lugeda, ei saa kasutada valla logona, kuna koha nimi on tähtis. Idee mulle meeldis ja leidsin lahenduse, kuidas ma saaksin hoida sama mõtet, aga loetavus ei oleks nii raske. Tõin tähed kokku ühte ruudukujulisse alasse. Ruudu kuju saavutamiseks tekitasin mõnele tähele välja venitatud stiili, seda põhjusel, et saaksin tähelepanu juhtida looduslikele eripäradele.

Joonis 11. Rõuge valla logo kavandid (autori koostatud)

Kujundas juurde ka ikooni, mida saab väikest formaati nõudvates meediumites või siis illustreeriva elemendina kasutada (Joonis 12). Logos välja venitatud U-täht vihjab Rõuge Suurjärvele, mis on eesti kõige sügavam järv. Pikaks venitatud Õ-täht sümboliseerib kogu valla järvede rohkest ja viitab ka valla vapile. Kompositsioon loob ühe terviku mitmekülgsest loodusest. Rõuge valla ikoon ühendab minimalistlikul viisil elemendid valla vapilt ja logost.

Joonis 12. Rõuge valla ikoon (autori koostatud)

Logo kõrval on vajalik läbi mõelda erinevad kasutusvõimalused. See tagab, et logo on alati kasutatud õigesti ning see on eristatav ülejäänud kujundusest. Logost on kaks varianti, logo rohelisel taustal, mida saab kasutada kujundustes, kus logo peab väiksemalt välja paistma ja logo ilma taustata, mida on võimalik kasutada, kui logo on kujunduses esiplaanil, näiteks fotol (Lisa 1). Juurde tegin ka näidised logost mustvalgelt, olukordades, kus ei ole võimalik värvi kasutada (Lisa 2). Logole planeerisin ümber nii-öelda kaitstud ala, mis on tühi ala ümber logo, kuhu ei tohi kujundada teisi graafilisi elemente (Lisa 3). Kaitstud ala on minimaalselt logos kasutatud G-tähe suurune. Kujundustel, kus logo läheb nurka peab kasutama logo taustaga varianti, millel on vastavalt kujundusele lisaala üleval või all (Lisa

4). Vastavalt, sellele kuidas kujunduses info on paigutatud, kas vasakule alla või üles ka selle järgi on vastupidises diagonaalis logo.

Lõpptulemus on logo, mis on seotud Rõuge valla eripäradega ja olemasoleva vapi kujundusega. Selle kõrval on ka ikoon, mida saab kasutada väiksematel reklaampindadel. Stiiliraamatusse lisasin ka täpsed juhised, millal kasutada logo. See selleks, et ei tekiks olukorda, kus logo asemel on hoopis kasutatud vappi. Logo kasutatakse: valla kodulehel ja sotsiaalmeedia kanalites; valla turundusmaterjalid ja kampaaniad; valla poolt korraldatud ja toetatud üritused ja valla meenetel. Läbimõeldud on ka logo kasutusviisid, tänu millele on logo välimus eri formaatides ja kujunduspindadel ühtlane.

2.2.3. Illustreerivad kohanime märgid ja ikoonid

Rõuge valla logoga tegeledes leidsin võimaluse, kuidas saaks ka endistele valdadele luua illustreerivad märgid. Selleks pöördusin iga endise valla teabematerjalide juurde ja otsisin välja, mis teeb just selle koha eriliseks. Teavet sain isegi kohalikelt inimestelt, kes teadsid mulle kohe öelda, mille poolest on just nende südamelähedane koht kõigi teiste seas eriline. Rõuge logole sarnase ülesehitusega kujundas ka teistele valdadele märgid, mis on mõeldud kogukondadele illustratiivseteks kasutusviisideks, t-särgikujundustele või lihtalt kujundusmaterjalides kindlale vallale viitamiseks.

Nii kujundas veel neli märki. Mõnistet on kutsutud jõgedemaaks tänu Mustjõe, mis sealt koos oma mitmete lisajõgedega läbi voolab. Seetõttu tõin märgis just esile voolava S-tähe. Ikoonil on märgiline element – jõgi, et tuua esile koha eripära. Varstu on tuntud oma metsade ja Paganamaa poolest, seega kujundas märgi nii, et ikoonis oleks äratuntav puu motiiv. Selle jaoks on esile toodud V- ja T-täht, mis ikoonis ühendades moodustasid kuuse kuju. Rõuge märk pärineb logolt ja toob kausi kujuga esile ka Rõuge eripära – Suurjärve. Haanjas asub Eesti kõige kõrgem kõrgustik ja Suur Munamägi. Märgi kujunduses on imeline võimalus tuua esile Haanja kuppelmaastik ja kõrgustikud. Sama elemendi tõin ka ikooni, kus ülekantud tähenduses paistab Munamäe tipus vaatetorn. Misso on Eesti kagutipp, seal asub kolme riigi kohtumispunkt ja ka esimene piiripost. Misso puhul märgistas M-täht piiri äärt, mille sai ka ikooni üle tuua. Misso on ka väga veekoguderikas, seega piklikud S-tähed sobisid hästi seda iseloomustama (Joonis 13).

Kui kokku tuua logo, illustreerivad märgid ja ikoonid loob see ühtse terviku. Seda tervikut veel rohkem esile tuua, peitsin ikoonide sisse päikese, mis liigub üle valla. Misso

on valla kõige idapoolsem asula, siis on selle ikoonis näha tõusvat päikest. Sealt edasi liigub päike Haanjasse ja jõuab keskel Rõugesse. Suunaga läände jõuab päike Varstusse ja lõpuks loojub Mõnistes (Joonis 13).

Joonis 13. Illustreerivad märgid koos ikoonidega (autori koostatud)

Valminud märke ja ikoone on võimalik kasutada illustreerival eesmärgil (Lisa 5). Kui tegemist on näiteks üritusega, mis toimub Varstus, sätestab stiiljuhhis Varstu ikooni kasutamise. Tänu sellele on Rõuge vald visuaalselt jaotatud väiksemateks asulateks. Peale selle teeb see lihtsal moel pildi kujunduse huvitavamaks.

2.2.4. Sümbolika

Rõuge vallal on olemas oma sümbolika elemendid ehk vapp ja lipp, mille kujundas Eesti kirjanik Raul Vinni (Saarte Hää, 2017). Valla vapi jaluses on sinine lainetav ala, mis sümboliseerib maakonna rohkeid järvesid. Roheline tähistab Rõuge omapärast kuppelmaastiku ja kolm kuuske viitavad metsarohkusele. Valla lipul on ala-ääres sinine ja üleval roheline joon. Keskmisel laiemal alal on väiksemalt vapp (Joonis 7).

Rõuge valla vapi idee on minu silmis väga sobilik Rõugele. Luues Rõugele visuaalset identiteeti otsustasin, tänu juhendajate julgetele soovitudele, veidi vapi kujundust modifitseerida. Vallamaja külastades jõudis minuni probleem, mis oli kerkinud, kui toimusid Rõuge vallale uue vapi valimised. Probleem seisnes selles, et valla vapil võiks olla viis kuuske – nii oleks tähistatud kõik endised vallad. See idee aga ei läinud läbi, kuna kompositsioon muutus liiga kirjuks. Peale selle on vapi ümber pisike must joon, kuna vapi taust on valge, ei saa seda niisama valgel taustal kasutada. Neid probleeme arvesse võttes pidin vappi muutma nii, et see läheks kokku täpse seletusega, mis on volikogu poolt kirjaliku kinnituse saanud ehk kujundust võis väga vähe muuta. Kuuski ma juurde lisada ei saanud, aga otsustasin kasutada negatiivkujutist – isegi kui pildil otseselt pole viit kuuske, siis on

nad tegelikult siiski seal, aga esimesel pilgul pole märgatavad. Selle jaoks muutsin kuuskede suuruseid ja mõõte nii, et kolme kuuse vahele tekiks veel kaks kuuske negatiivkujutisena. Peale selle muutsin kupli veidi dramaatilisemaks, et valla eripärane maastik tuleks veel paremini esile. Tegin kuused nii kõrgeks ja laiaks, et need ulatuksid vapi kujundi äärteni (Lisa 6). Lõpuks uuendasin ka valla lipu, mille keskele lisisin muudetud vapi (Lisa 7).

Viimane samm oli luua ka vapile kasutusreeglid ja mõned täiendavad kasutusvõimalused. Selleks disainisin sama fondiga, mida kasutasin logode kujundamisel, valla nimega variandid. Võimlik on kasutada horisontaalset või vertikaalset varianti vastavalt vabale ruumile (Lisa 8). Nagu logole siis ka vapile ja vapile koos valla nimega märkisin juurde kaitstud ala (Lisa 9). Valla vapi kaitstud ala suurus on 1/3 logo pikkusest. Juurde tegin ka vapist ühevärvilise versiooni, mida saab kasutada, kui vapp peaks näiteks olema mustvalge (Lisa 10). Illustratsioonina saab kasutada ka kontuuritud vapi versiooni (Lisa 11).

Lõplik tulemus on vektoriaalselt perfektne ja sümmeetriline. Iga element oli mõõdetud ja läbimõeldud suurusega. Stiiliraamatus on ka välja toodud, millal vappi kasutada. Vappi kasutatakse volikogu ja vallavalitsuse väljaantavatel tunnistustel, aukirjadel, diplomitel; volikogu ja vallavalitsuse liikmete ametipaberitel; volikogu ja vallavalitsuse dokumentidel; volikogu ja vallavalitsuse protokollilises suhtluses; vallavalitsuse meenetel ja kingitustel ja postitustel, mis on seotud ainult valla tööga. Kujundus jäi üldjoontes samaks, kuid sai väiksel viisil värskenduse. Uuendatud kujundusel on viis kuuske ja vappi saab kasutada ka valgel taustal. Peale selle on olemas erinevad variandid vapist, mida saab mitmel eri eesmärgil kasutada.

2.2.5. Värvid

Värve valides töötasin edasi varem väljatoodud võtmesõnadega. Kujundus oli juba väga tugevalt seotud loodusega, seega teadsin, et põhivärv võiks olla sellega sobiv. Peale selle tahtsin luua seosed valla sümboolikaga ja kasutada ka neid värve, et need kaks maailma üksteisest väga kaugele ei jääks. Igale värvile mõtlesin juurde ka värvi nime, mis lisab omapära ja kergendab kommunikatsiooni värvidest rääkides.

Põhivärviks valisin rohelise tooni, mis on tume, metsane ja ürgne. See toon on piisavalt kontrastne, et seda kasutada nii taustal kui ka tekstina. Tumerohelise värvi nimeks sai ürgne roheline. Juurde lisisin ka aktsentvärvid, mida saab vajaduse korral kasutada

taustaiustratsioonidel või lisateksti juures. Seejuures oli tähtis, et värvid oleksid omavahel eristavad ja tooksid ka üksteist esile. Juurde lisasin neli aktsentvärvi. Hele tuhm beež, mille nimeks sai udubeež. Heleda tooniga saab valgel taustal õrnalt lisada iustratsioonid. Vapilt tõin üle erkroheline ja sinise, et luua ühtne stiil kogu visuaalmaterjalis. Värvid said ka nimed vapilt, erkroheline on metsarohke roheline ja sinise värvi nimi on järvesinine. Roheliste kõrvale valisin kontrastiks lilla – hämarikulilla, mis paneb värvipaletti särama ja toob kujundustesse värskust. Peale selle on kasutusel valge, peamiselt taustal või siis tekstidel tumedal taustal. Kõikidele värvidele lisasin juurde täpsed RGB-, HEX- ja CMYK-koodid (Lisa 12). RGB- ja HEX-värvikoodidega toonid on mõeldud kasutamiseks veebimaterjalide kujundustel ja CMYK-koodiga toonid trükimaterjalide kujundustel kasutamiseks

Värve saab kombineerida mitmel moel. Jälgida tuleb teksti paigutamist värvilisele taustale. Taustana ei ole hea kasutada erksaid toone, pigem sobib kasutada kas tumerohelisel, valgel või beežil taustal vastava värviga kontrastse tooniga teksti.

2.2.6. Kirjastiilid

Kirjastiili valikut tehes teadsin, et font peab olema midagi lihtsat, töötama igas olukorras ning peale selle peab olema kõigile kergesti kättesaadav. Tervikkujunduses on rohkem detaile iustratiivsetes elementides ja logos, seega kirjatüüp võiks olla midagi, mis seda tasakaalustab.

Kirjastiiliksi valisin Google'i fontidest kergesti alla laetava fondi *Figtree*. See sarnaneb logo tähtede ülesehitusega ja samas ka sümbolikeelega. *Figtree* fondil on mitme eri paksusastmega tüüpe ja olemas ka kaldkirjatüübid, mis teeb selle kasutamise mugavaks. Peamised kasutatavad fondi paksusastmed on *extrabold*, *semibold* ja *regular*. *Extrabold* on pealkirjade jaoks ja *semibold* on lühema sisuteksti jaoks Väiksemate lisatekstide jaoks saab vajaduse korral kasutada fondi paksusastet *regular* (Lisa 13).

2.2.7. Taustagraafika

Taustagraafikat saab kasutada mitmel moel, näiteks presentatsioonides, postitustes ja meenetel. Graafika on kujundatud nii, et see sobiks kokku ülejäänud visuaalmaterjalidega. Graafilised elemendid aitavad hoida ühtset visuaalkeelt ja muudavad kujundused huvitavamaks

Kujundasin maastikuvaate, mis sobitub eelnevalt loodud ikoonidega (Lisa 14). Graafikat saab kasutada täiendava illustreeriva elemendina, eriti reklaampindadel, kus kajastatakse kogu Rõuge valda. Maastikuillustratsioon on horisontaalselt piklik ja seda saab kasutada mitmes vaates, nii ei ole kujundus kogu aeg täpselt sama, vaid teatud väikesed detailid muutuvad, hoides visuaalse identiteedi huvitava aga ka ühtlasena.

Liasin ka ringimotiivi, kuna see oli juba ikoonide juures kasutusel. Ümaraid vorme esineb nii ikooni kujunduses kui ka logos. Peale selle on see lihtne ja ka samas ühtne element, mida saab kasutada tekstide taustal või siis pildi lisamisel. Võttes arvesse, et kujundusi hakkavad looma valla töötajad, kes kasutavad kujunduste loomisel Canva rakendust, on ring lihtne kujund, mida lisada.

2.2.9. Kujundusnäited

Rõuge vallal on mitmeid erinevaid meediume nii füüsilises kui ka digitaalses maailmas, kus kogu eelnevalt loodud kujundust kasutatakse. Selleks disainisin näidiskujundused, mis annavad aimduse, kuidas kujundus hakkab välja nägema. Samuti aitab see luua selgema pildi kogu visuaalse identiteedi teoreetilisest osast, kuna kujundusnäidetes rakendatakse kogu kujundus praktikasse.

Kujundasin sotsiaalmeedia postituste näited. Analüüsisid hetkel olevaid postitusi, jagasin need nelja rühma, milleks on sündmused, üleskutsed teavitused/soovid ja valla volikogu poolt tulnud teavitused. Iga rühmale andsin oma värvi, et neid oleks visuaalselt lihtne eristada, aga hoides samal ajal kõigi ülesehitus ühtsena (Lisa 15). Lisaks tõin ka näidised teistest formaatidest, näiteks Facebooki kaanefoto või siis lugu (Lisa 16). Selle juurde kujundasin ka trükiformaadis näidisplakatid (Lisa 17). Peale selle kujundasin ka reklaammeeneid, milleks on joogipudel, kott, visiitkaart jpm. Isegi kui hetkel Rõuge vallal pole meeneid, siis neid saaks sobivusel tulevikus kasutada (Lisa 18). Erinevate kohanimede märkidega disainisin ka kampsunikujundused (Lisa 19).

2.2.10. Stiiljuhhis

Stiiljuhises on kogu info Rõuge valla visuaalse identiteedi kohta. Seal on välja toodud teoreetiline teave ja lõpus ka kõige kohta kasutusnäidised. Stiiljuhise põhjal saab kujundaja aru, milline on visuaalne identiteet ja on selle põhjal valmis looma uusi kujundusi.

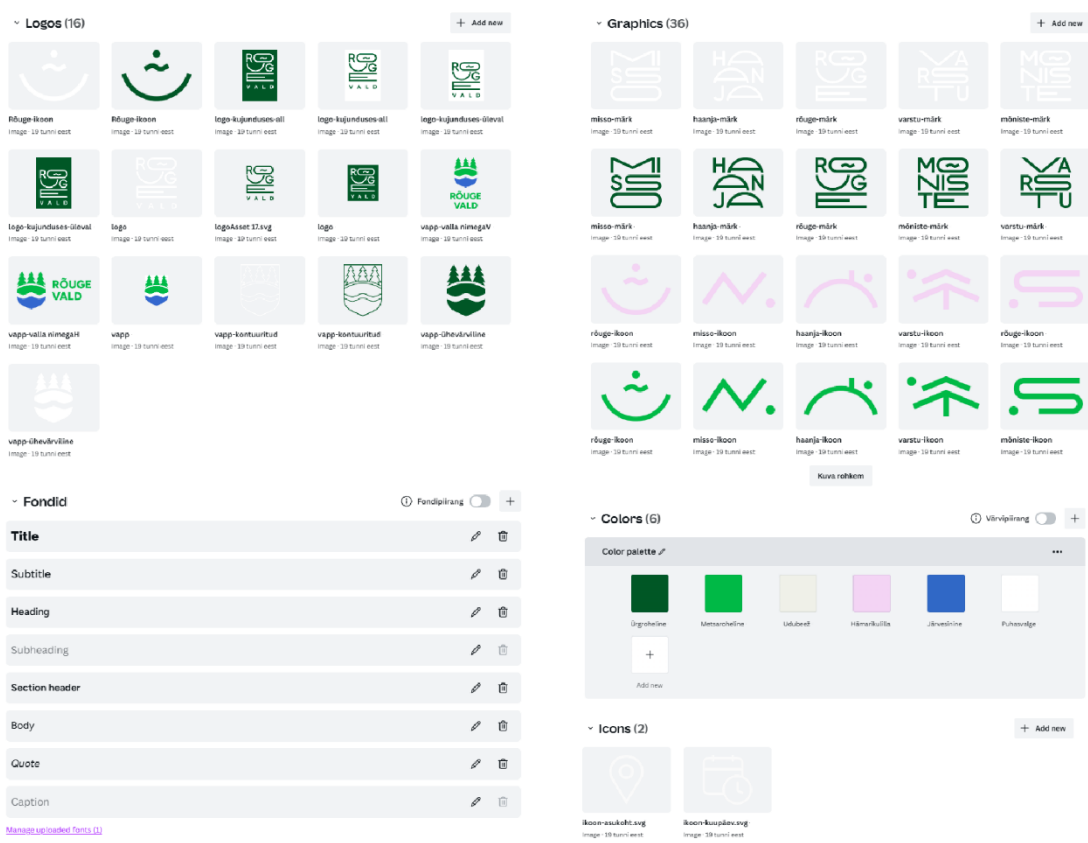
Rõuge valla stiiljuhisesse on koondatud kõik disaini seisukohalt vajalikud elemendid ja nende kasutusreeglid. Välja on toodud Rõuge valla vapi ja lipu kasutus. Lahti on seletatud logo kujundus ja selle erinevad kasutusvõimalused, samuti ikooni kasutusreeglid. Stiiliraamatus on olemas kirjatüüpide kasutus ja ka värvipalett koos erinevate värvikoodidega. Stiiliraamatu esitlesin ka Rõuge vallale, kellelt sain positiivse tagasiside ja tuli otsus kujundused võtta kasutusse.

2.3. Disainitud põhjade loomine

Eeltööna stiiliraamatuid ja nende kasutust analüüsid sain aru, et lihtsalt stiiliraamatuga ei ole võimalik hoida pikas perspektiivis seda ühtsust, mis tegelikult on väga vajalik. See on võimalik juhul, kui tiimis tegutseb inimene, kellel on erialased oskused disainivaldkonnas. Hetkel kasutatakse kujunduste loomiseks Canva rakendust. Otsustasin, et stiiliraamatu kõrvale tuleb mul luua ka kujunduspõhjad, mis hoiaks stiili ühtsena ja muudaks disainiprotsessi töötajatele lihtsamaks. Lisaks kasutatakse valla töös tihitipeale kirjalplanke ja presentatsioone, millel samuti peab olema korrektne ja ühtlane välimus.

2.3.1 Sotsiaalmeedia postituste põhjad

Canva platvormil on võimalik luua oma kaubamärgikomplekt (Joonis 14). See on ülesehituselt nagu stiiliraamatu lühiversioon, kus on olemas kirjatüübid, värvid, ikoonid ja logod. Täitsin kõik lahtrid infoga, mis oli stiiliraamatus juba olemas. Uue kujunduse loomise korral on kõik elemendid sealt kättesaadavad.

Joonis 14. Kujundus elemendid Canva platvormil (autori koostatud)

Kujunduspõhjad disainisin sotsiaalmeedia postituste ja piltide erinevatele formaatidele, mille kuvasuhe oli 1:1, 16:9 ja 9:16. Need formaadid on kõigile teistele formaatidele head kujunduspõhjad, mida saab vajaduse korral edasi arendada ka teistsuguseks formaadiks. Igal formaadil on kuus erinevat kujundust, mida saab vastavalt foto- ja tekstimahule kasutada (Joonis 15).

Joonis 15. Kujundatud põhjad Canva platvormil (autori koostatud)

2.3.2 Presentatsiooni põhjad

Vallavolikogu tööga seoses on tihtipeale vaja teha mitmeid presentatsioone. Presentatsioone kasutavad mitmed volikogu töötajad, kas märksõnade edasi andmiseks või statistika

näitamiseks. Valla töötajad kasutavad esitluste tegemisel Microsofti tarkvarast PowerPointi programmi. Sellepärast otsustasin ka teha põhjad, mida oleks lihtne ja mugav kasutada just selles programmis. PowerPointi põhjade jaoks tuli kujundada slaidid, millel on erinev ülesehitus, näiteks pildiga, tekst kahes tulbas, tiitel slaid jne. Tegin põhjad juhtpaneelis, seal sain tekitada uue teema, mis on loodud Rõuge valla visuaalse identiteedi järgi (Joonis 16). PowerPoint põhja kasutades saab luua tulemuse, mis on ühtne Rõuge valla stiiliga ja näeb välja professionaalne (Lisa 20).

Joonis 16. PowerPoint rakenduse juhtslaidide vaade (autori koostatud)

2.3.3 Kirjaplangi põhi

Volikogu liikmed oma igapäevases töös allkirjastavad, kinnitavad ja saadavad mitmeid dokumente. Selletõttu, tegin ka Word programmis kirjaplangi, mis on muudetav ja kõigi õigete vormingutega. Juurde tekitasin päise, kuhu lisisin valla vapi ja ka jaluse, kus on olemas kogu vajalik info, mida dokumendi saajal võib vaja minna (Joonis 17).

Ettevõtte MTU

20.05.2024 nr 7-2/2569-1

Nõusoleku andmine 26. Rõuge rattamaraton korraldamiseks

Ettevõtte MTU esitas 06.05.2024 Rõuge Vallavalitsusele taotluse (registreeritud dokumendiregistris nr 9-4/745) avaliku ürituse „Ettevõtte üritus“ korraldamiseks.

Korraldajaseaduse § 56 lõike 2 ja lõike 3 punkti 2 ja Rõuge Vallavolikogu 19.06.2018 määruse nr 21 „Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded“ § 3 lõike 2 alusel annab Rõuge Vallavalitsus nõusoleku avaliku spordisündmuse „Ettevõtte üritus“ korraldamiseks.

Ürituse läbiviimise koht: Rõuge vald, Rõuge. Eeldatav osalejate arv on 500.

Ürituse korraldaja: Ettevõtte MTU.

Avaliku ürituse toimumise alguse ja lõpu kuupäev ning kellaaeg: 19.07.2024 kell 10.00 – 18.00.

Vastutav isik üritusel: Mari Mustikas, tel 555 5555.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mari Maasikas

Ametinimetus

Õiblaoru 4
Rõuge alevik
66201 Võrumaa

tel 785 9312
vald@rõugevald.ee
registrikood 77000217

Arvelduskontod:
EE231010402006965009 SEB pank
EE902200221068425529 Swedbank

Joonis 17. Kirjaplangi põhi (autori koostatud)

KOKKUVÕTE

Visuaalse identiteedi olemasolu muutub tänapäeva digilahenduste keskses maailmas aina vajalikumaks. Ka valdade ja linnade puhul on näha, et lihtsalt vapiga pole enam võimalik hakkama saada. Visuaalne identiteet lihtsustab kujunduslikke ülesandeid, muudab kogu terviku ühtlasemaks ning jätab turistidele ning elanikele parema ja selgema mulje. Lõputöö praktilises osas tegin Rõuge vallale visuaalse identiteedi, mille lõpptulemus on stiiliraamat, kuhu on koondatud kogu visuaalse identiteediga seotud reeglid ja selgitused. Lõputöö teoreetilises osas uurisin, milline oli Rõuge endiste valdade sümboolika ja millised olid kujundusi inspireerinud lood ja põhjused.

Lõputöö praktiline osa on jaotatud kaheks etapiks. Esimese etapi raames tegin vajaliku eeltöö, mille käigus otsisin Rõuge valla väärtustest ja visioonist välja vajalikud võtmesõnad. Samuti töötasin läbi kaks hiljuti loodud stiiliraamatut Eesti linnale ja vallale, et teha enda jaoks selgeks vajalikud punktid stiiliraamatu ülesehitusest. Uurisin ka, kuidas on stiiliraamatus sätestatud reeglistik püsima jäänud ja kas digitaalses keskkonnas kasutatavatel materjalidel on ühtlane stiil. Praktilise osa teises etapis algas disainiprotsess, mille käigus panin kokku stiiliraamatu. Selleks disainisin vallale logo, värskendasin sümboolikat, kujundasin juurde kohanimemärgid ja -ikoonid, panin paika värvipaletti, valisin kirjatüübi, kujundasin juurde taustagraafika ja -elemendid ning lõpuks töötasin läbi ka kujunduste erinevate formaatide paigutused. Disainisin ka erinevad kasutusvõimaluste näidised. Rõuge vallal on erinevad meediume, kus valla visuaalne identiteet peab välja paistma. Peale selle muudab eri kujunduspõhjad visuaalse identiteedi näitamine kõik eelnevalt loodud reeglistikud arusaadavaks. Kogu selle teabe põhjal valmis stiiliraamat. Et ühtne stiil püsiks ka siis, kui valla töötajad hakkavad kujundusi looma, tegin Canva platvormil mitmes eri formaadis reklaammaterjalile kujunduspõhjad valmis. Põhjad olid eri kujundustega ja eri otstarbega, näiteks kujundused ürituse reklaamiks või töökuulutuseks. Mõlemal on erinev teksti- ja pildimaterjali osakaal.

Lõpptulemusena valminud stiiliraamat ja kujundatud põhjad loovad Rõuge vallale ühtse kujunduskeele. Uus stiil toob välja kogu uue valla ja ka endiste valdade omapärad andes kõigile märgi, mida illustratiivselt kasutada. Kujunduslahendus aitab Rõuge vallal tänu ühtsele kujundusele ja omapärale sotsiaalmeedias esile tulla. Stiiliraamat on loodud

arvesse võttes Rõuge valla töötajate praeguseid võimalusi, tänu millele muutub disainiprotsess kergemaks ja kiiremaks.

SUMMARY

The title of my thesis is “Creating a Visual Identity for Rõuge Municipality.” The purpose of the thesis is to develop a visual identity for Rõuge Municipality that provides a cohesive image, highlights the municipality's unique elements, brings out advertised activities in social media, and ensures the visual identity's consistency with a style guide.

The thesis began with a theoretical part, where I researched the symbols of the municipalities that merged to become one Rõuge Municipality in 2017. I examined the coats of arms and flags of these municipalities and the stories behind them. Additionally, I explored the symbolism and digital identity of Rõuge Municipality after the administrative reform.

The practical part started with preparatory work, where I identified keywords from Rõuge Municipality’s values and vision. I also reviewed two recently created style guides for an Estonian city and municipality to understand the essential elements of a style guide. I investigated how the rules in these style guides have been maintained and whether a consistent visual image is presented in digital environments. In the second stage of the practical part, I began the design process by creating the style guide. This included designing a logo for the municipality, symbols, creating place name designs and icons, establishing a color palette, selecting a typeface, designing background graphics and elements, and developing layouts for various formats.

Rõuge Municipality uses various outlets where its visual identity must stand out. Demonstrating the visual identity across different outlets makes the previously established rules clear. I compiled all the rules and information into the style guide. This ensures a consistent style even when municipality employees create designs. From meeting with municipality employees, I learned that they use a platform called Canva for design. Considering this, I created Canva templates for various formats. The templates adapt to different designs and purposes, considering the varying amounts of text and images in a design. This solution guarantees consistency and speeds up the design process.

Rõuge Municipality’s visual identity is crafted to match its unique characteristics, providing each former municipality with a symbol to stand behind and use illustratively in

designs. With this thesis, I achieved my goals and hope the result will be well-utilized in Rōuge.

KASUTATUD KIRJANDUS

Delfi. (17. november 2015. a.). *Delfi*. Kasutamise kuupäev: aprill 2024. a., allikas Eesti-Vene kontrolljoonele paigaldati täna esimene piiripost:

<https://www.delfi.ee/artikkel/72977755/delfi-fotod-eesti-vene-kontrolljoonele-paigaldati-tana-esimene-piiripost>

Kolme Kandi Klubi MTÜ. (2013). *Mis s'õ oll' ja om?! MENU* kirjastus.

kotus. (1. mai 2024. a.). *Mõniste vald*. Allikas: kotus: <https://www.kotus.ee/voro/elu-olu/moniste-vald/>

Lääne-Nigula valla stiiliraamat. (2022). Allikas: laanenigula:

<https://www.laanenigula.ee/stiiliraamat>

Mõniste Talurahvamuseum. (kuupäev puudub). *monistemuuseum*. Kasutamise kuupäev:

6. aprill 2024. a., allikas Mõniste mõis: <https://monistemuuseum.ee/moniste-mois-2/>

Pullijärve puhkeküla. (kuupäev puudub). *PULLIJÄRVE PUHKEKÜLA*. Kasutamise

kuupäev: 6. aprill 2024. a., allikas pullijärve: <https://pullijarve.eu/>

Riigiteataja. (2010). *Haanja valla lipu kavandi kinnitamine*. Allikas: Riigiteataja:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/87512>

Riigiteataja. (2010). *Rõuge valla sümboolika kasutamise korra kinnitamine*. Allikas:

riigiteataja: <https://www.riigiteataja.ee/akt/71581>

Riigiteataja. (2013). *riigiteataja*. Allikas: Misso valla ARENGUKAVA 2013-2025 :

<https://www.riigiteataja.ee/akt/lisa/4041/0201/3006/lisa.pdf>

Rõuge vald. (3. oktoober 2017. a.). Selgusid tulevase Rõuge valla sümboolika

rahvaarvamuse tulemused. Rõuge, Võru, Eesti. Allikas:

https://www.facebook.com/rougevald/photos/selgusid-tulevase-r%C3%B5uge-valla-s%C3%BCmboolika-rahvaarvamuse-tulemused26-septembrist-2/1841912495836342/?paipv=0&eav=AfbOrbN6jzCyXBclF59wMts4Z62DTHVHT0sab0J1WBTvS3rsT6TW75hUYsu8kt8lGA&_rdr

- Rõuge vald. (25. oktoober 2022. a.). *rouge.kovtp.ee*. Allikas: Rõuge valla arengukava:
<https://rouge.kovtp.ee/documents/822972/35929836/Lisa+1+Rouge+valla+arengukava+2030.pdf/9b979494-6471-45b5-9377-cbfa42b477c2>
- Rõuge vald. (1. mai 2024. a.). *Rõuge vald - fotod*. Allikas: Facebook:
https://www.facebook.com/rougevald/photos?locale=et_EE
- Rõuge Vald. (kuupäev puudub). *Rõuge valla sümboolika*. Kasutamise kuupäev: 23. aprill 2024. a., allikas rouge.kovtp: <https://rouge.kovtp.ee/sumboolika>
- Rõuge Vallavalitsus. (26. märts 2024. a.). Rõuge vallavolikogu istung 26. märtsil 2024 kell 14.00. Allikas: <https://www.youtube.com/watch?v=3WeQtj2RY54>
- Saare, T. (2013). *Ülevaade Eesti omavalitsuste ajaloost ja sümboolikast*. Tallinn: Tea Kirjastus.
- Saarte Hääl. (7. november 2017. a.). *Saarte Hääl*. Allikas: Raul Vinni tegi Eesti lõunapoolseima valla vapi ja lipu: <https://saartehaal.postimees.ee/6665508/raul-vinni-tegi-eesi-lounapoolseima-valla-vapi-ja-lipu>
- Saluveer, T. (17. november 2016. a.). Nimi pandud: Võrumaal luuakse viie valla ühinemisel Haanjamaa vald. *Võrumaa Teataja*, 1. Allikas:
<https://dea.digar.ee/?a=d&d=vorumaateataja20161117.2.2&e=-----et-25--1--txt-txIN%7ctxTI%7ctxAU%7ctxTA----->
- Tartu Linnavalitsus. (23. märts 2022. a.). *uudised*. Allikas: Tartu:
<https://tartu.ee/et/uudised/tartu-visuaalse-identiteedi-ideekonkursi-voitis-aku>
- Tartu visuaalse identiteedi juhis*. (2. september 2022. a.). Allikas: cvi.tartu:
<https://cvi.tartu.ee/>
- Toomik, S. (1997). *Võrumaa*. Tallinn: Tallinn Raamatutrükikoda.
- Varstu vald*. (28. august 2023. a.). Allikas: Wikipedia:
https://et.wikipedia.org/wiki/Varstu_vald
- vesture. (12. märts 2019. a.). *Wulfis*. Allikas: vesture: <https://vesture.eu/Vulfi>

LISAD

Lisa 1. Rõuge valla logo

Rõuge vald Visuaalne identiteet Logo

LOGO

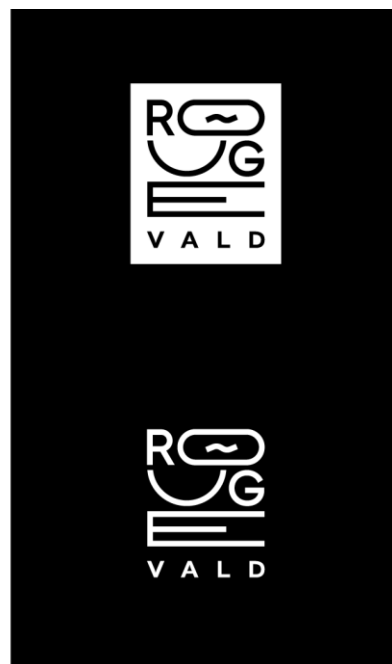
Logo kujundus on inspireeritud Rõuge valla omapärasest maastikust. Tuues välja kuppelmaastiku koos mitmete järved, jõgedega ja orgudega.

Logo kasutatakse:

- valla kodulehel ja sotsiaalmeedia kanalid;
- valla turundusmaterjalid ja kampaaniad;
- valla poolt korraldatud ja toetatud üritused;
- valla meened.

Lisa 2. Rõuge valla logo mustvalgelt

Autori kuvatõmmis

Lisa 3. Rõuge valla logo kaitstud ala

Rõuge vald Visuaalne identiteet Logo

KAITSTUD ALA

Logo ümber jäetakse tühi ala, mis on minimaalselt logos kasutatud G-tähe suurune. Kaitstud ala sisse ei tohi panna teisi graafilisi elemente.

Autori kuvatõmmis

Lisa 4. Rõuge valla logo lisaala

Rõuge vald Visuaalne identiteet

LOGO KASUTUS

Logo koos taustaga on kasutamiseks kujundustes, kus logo ei ole esiplaanil. Kujundustele, kus logo on nurgas, tuleb lisada G-tähe pikkune roheline ala. See, lisa-ala tuleb lisada alla või üles, oleneb logo asukohest. Kui kujunduses on logo tagaplaan ürgroheline peab logol olema valge taust. (vt lk ...)

Logo

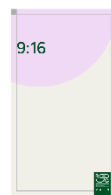
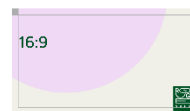
Autori kuvatõmmis

Rõuge vald Visuaalne identiteet

LOGO KASUTUS

Kujundustes, kus suurem osa infot või foto on vasakul alumises nurgas tuleb paigutada logo paremale üles. Kujundustes, kus aga suurem osa infot või foto on vasakul ülemises nurgas tuleb paigutada logo paremale alla.

Logo

Autori kuvatõmmis

Lisa 5. Illustreerivad kohanimede märgid ja ikoonid

Autori kuvatõmmis

Lisa 6. Rõuge valla uuendatud vapp

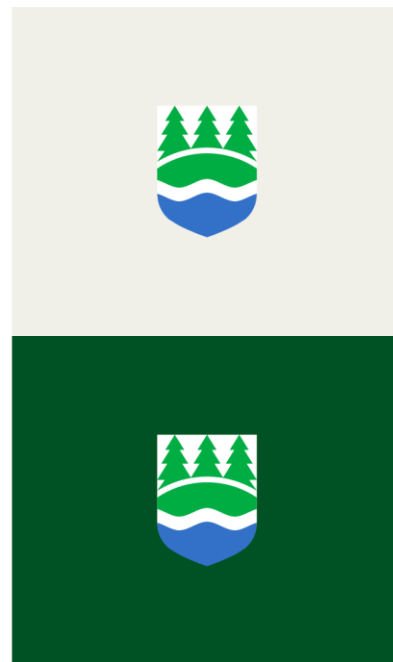
Rõuge vald Visuaalne identiteet Vapp

VAPP

Rõuge valla vapil on valgel kilbil kumerlõikes jalus, mille jagab rohelineks ja siniseks väljaks valge lainelõikes tala. Jaluse kohal on kolm kuuske. Jalus tähistab valla rohkeid järvi ja jõgesid ning kuppelmaastikku. Kuused ja roheline värv viitavad metsarohkusele. Valge tähistab uut algust ja Rõuge valla puhast, rahulikku ning puutumata keskkonda. Vapi kujundusse on peidetud viis kuuske, mis tähistavad Rõuge endist viite valda. Kolm nendest on kujutatud roheliselt ja kaks on roheliste vahel negatiivsel alal.

Vappi kasutatakse:

- volikogu ja vallavalitsuse väljaantavad tunnistused, aukirjad, diplomid, auhinnad;
- volikogu ja vallavalitsuse liikmete ametipaberid;
- volikogu ja vallavalitsuse dokumendid;
- volikogu ja vallavalitsuse protokolliline suhtlus;
- vallavalitsuse meened ja kingitused;
- postitused, mis on seotud ainult valla tööga.

Autori kuvatõmmis

Lisa 7. Rõuge valla uuendatud lipp

Autori kuvatõmmis

Lisa 8. Rõuge valla vapp koos valla nimega

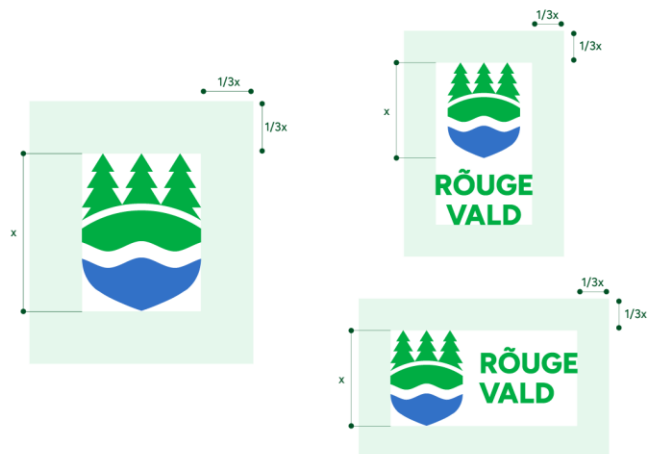
Autori kuvatõmmis

Lisa 9. Rõuge valla vapi kaitstud ala

Rõuge vald Visuaalne identiteet Vapp

KAITSTUD ALA

Vappi ümbritseb kaitstud ala, millesse ei tohi paigutada tekste ega teisi kujunduselemente. Valla vapi kaitstud ala suurus on 1/3 logo pikkusest.

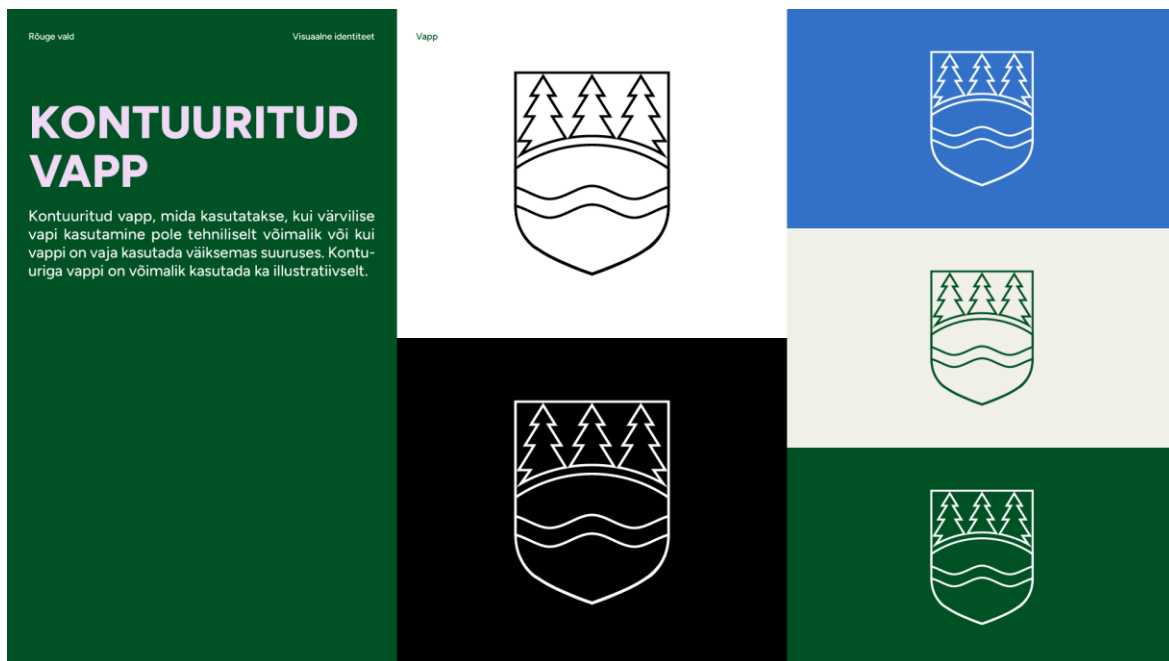
Autori kuvatõmmis

Lisa 10. Rõuge valla ühevärviline vapp

Autori kuvatõmmis

Lisa 11. Rõuge valla kontuuritud vapp

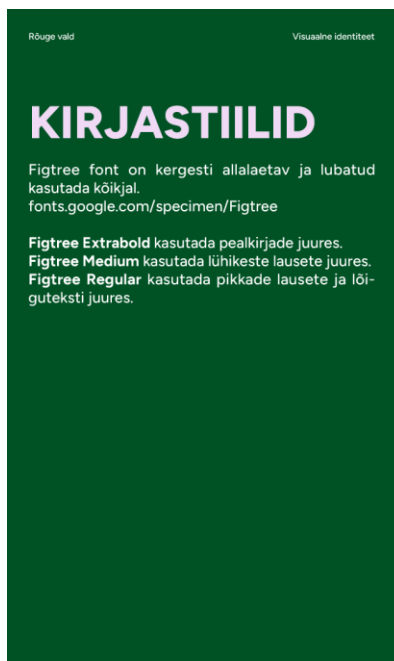
Autori kuvatõmmis

Lisa 12. Rõuge valla värvipalett

Autori kuvatõmmis

Lisa 13. Rõuge valla kirjastiilid

Kirjastiilid

Figtree Extrabold:

Leiame koos Rõuge kauneima moosikeldri!

Figtree Medium:

Kutsume kõiki kellel on eksponeerimist vääriv maa-alune kelder või kavatsevad selle lähiajal rajada.

Figtree Regular:

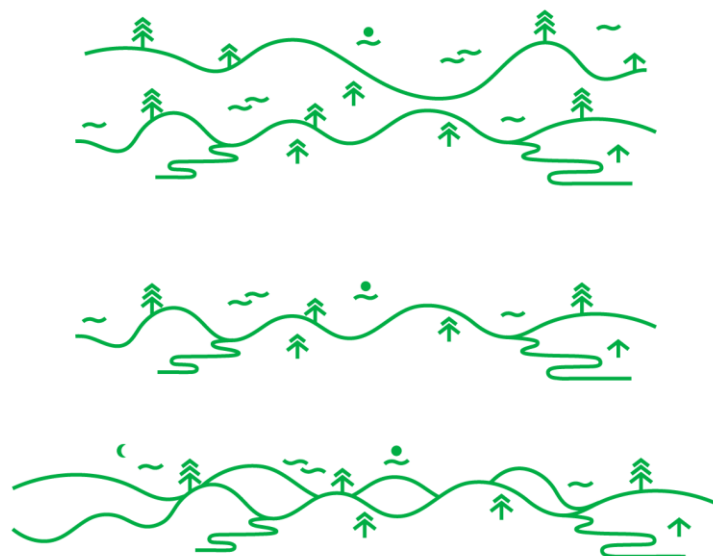
Idee selgitada välja meie kandi kauneim moosikelder on ajendatud meie keldripärandi väärtustamise ja esile tõstmise soovist. Samuti on traditsioonilised kodumootid Eesti inimese toidulaualt kadumas, sest nende tervislikkus on suure suhkrisisalduse tõttu küsimärgi all. Me ei tea ka seda, kui kaua saavad eraisikud veel kodus magustatud hoidiseid valmistada, enne kui riigi poolt otsustatakse seda maksustama hakata. Seega väärivad kodused hoidised ühes kohaliku keldripärandiga tähelepanu ja esiletõstmist.

Autori kuvatõmmis

Lisa 14. Rõuge tausta graafika

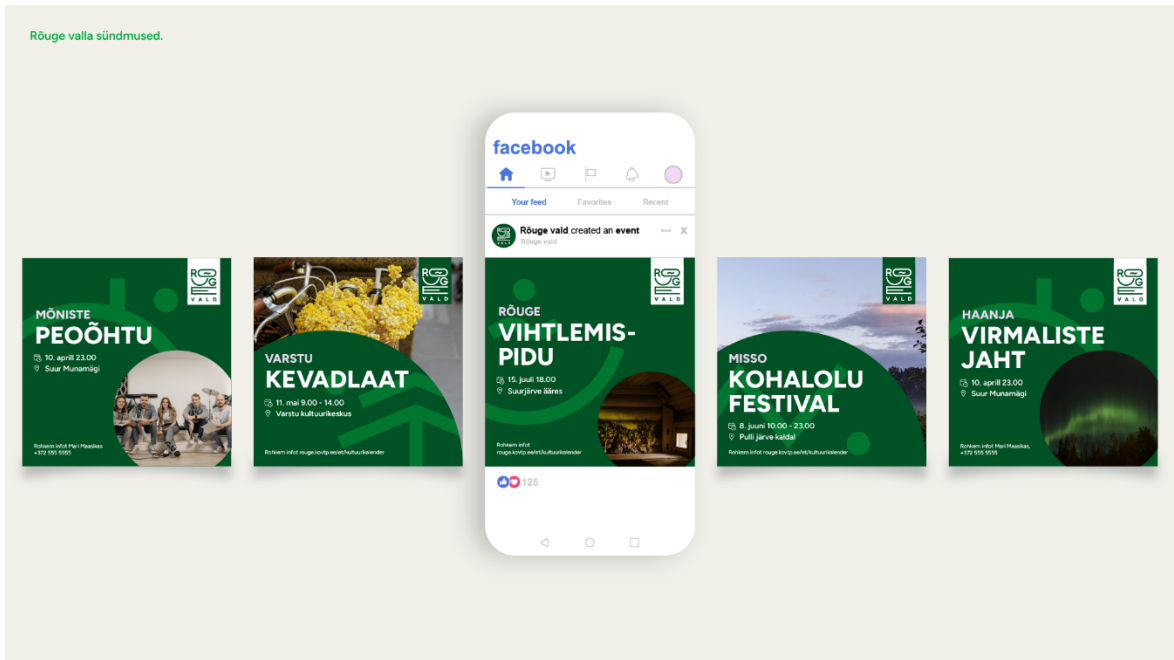

Tausta graafika

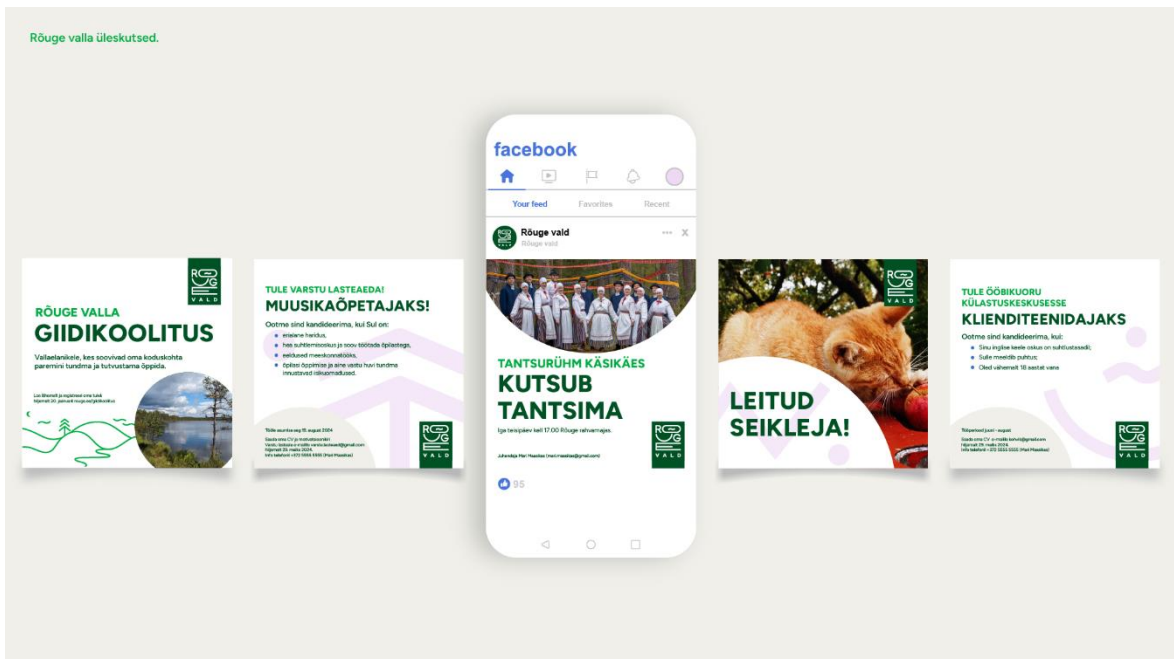

Autori kuvatõmmis

Lisa 15. Sotsiaalmeedia postituste näited

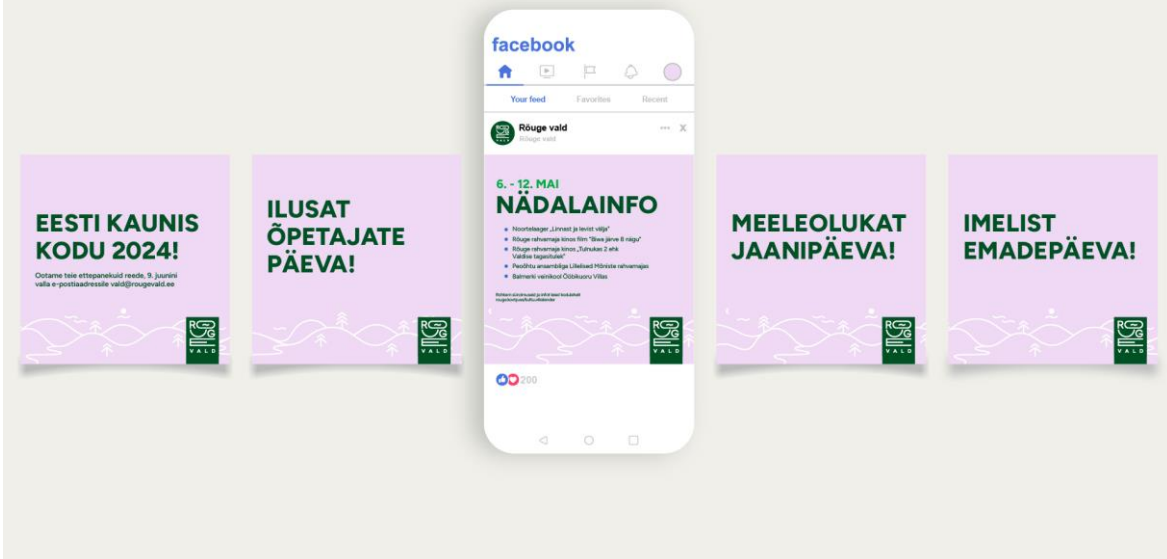

Autori kuvatõmmis

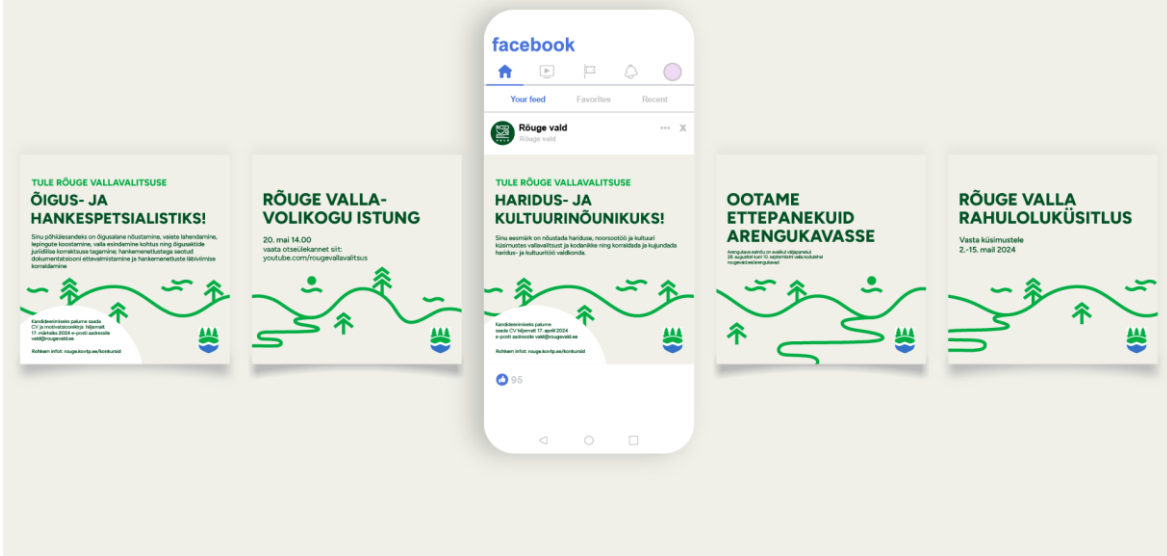
Autori kuvatõmmis

Rõuge valla silmapaistvad teavitused.

Autori kuvatõmmis

Rõuge vallavolikogu teavitused.

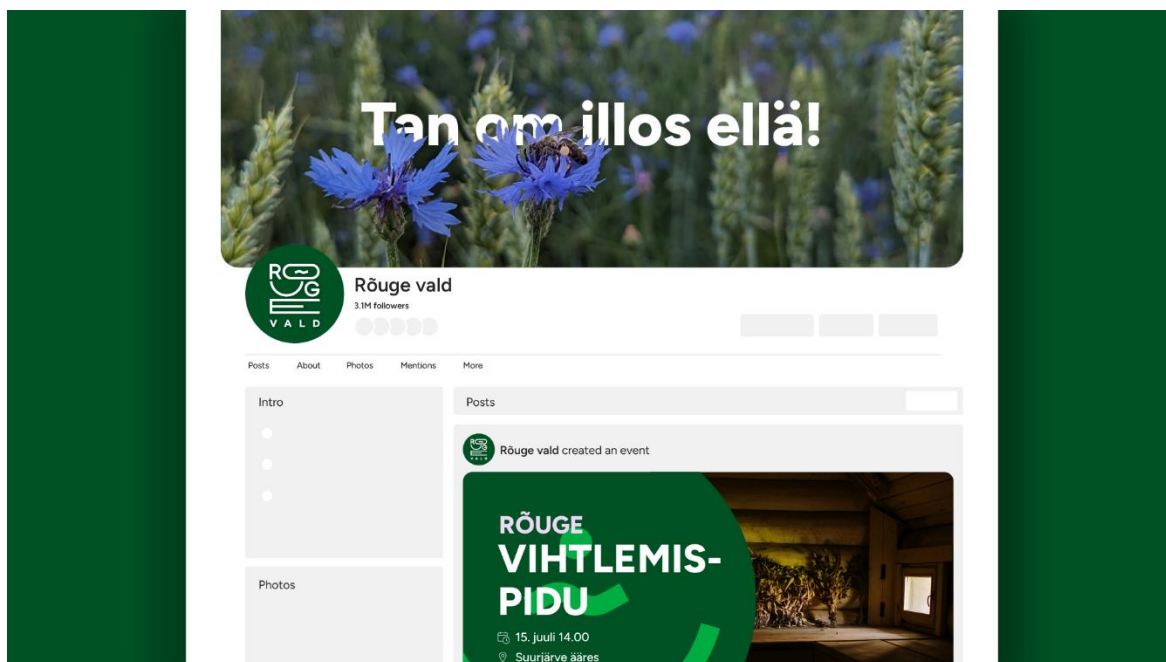

Autori kuvatõmmis

Lisa 16. Kujunduste näited erinevatel formaatidel

Autori kuvatõmmis

Autori kuvatõmmis

Lisa 17. Plakati näited

Autori kuvatõmmis

Lisa 18. Meenete näited

Autori kuvatõmmis

Autori kuvatõmmis

Autori kuvatõmmis

Lisa 19. Riideesemete näited

Autori kuvatõmmis

Lisa 20. Presentatsiooni näide

Autori kuvatõmmis